

Komora soudních znalců České republiky

Výhradní zástupce ČR v evropské znalecké instituci EuroExpert

Ing. Viktor Kotrubenko - předseda

sekce Elektronika a IT, elektrotechnika

IČ: 22750029, Velehradská 4, 13000 Praha 3, tel.: 603266477

24.3.2018

Připomínky k novele Zákona o znalcích znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech a souvisejících vyhlášek, zejména z hlediska elektroniky, IT (ICT) a elektrotechniky

I. Obecně

1. Přílišnou atomizací některých oborů na odvětví, jejich nelogickým dělením a závazností specializace zákon jde proti praktickým potřebám uživatelů znaleckých posudků

Zákon neodráží praktické potřeby uživatelů znaleckých posudků zejména příliš podrobným a mnohdy nelogickým dělením některých oborů na odvětví, naopak jde proti potřebám uživatelů posudků. Uživatelé znaleckých posudků, jsou laiky v oborech, v nichž hledají znalce, se obecně nemusejí vyznat v tom, do kterého odvětví, tím spíše do které specializace daný problém patří. Na první pohled to nemusí poznat ani znalec daného oboru. Kdyby se staly obory a odvětví (natož závazná specializace) účinnými dle návrhu, zasahoval by znalecký úkol velmi často do mnoha odvětví a bylo by nutné, aby znalecký posudek zpracovávalo několik znalců. Znalec, který je reálným uživatelem (např. soudcem) aktivován ke zhotovení znaleckého posudku, musí ve svém oboru disponovat analytickými schopnostmi, aby sám posoudil, zda je schopen se úkolu zhostit, a to samostatně nebo s pomocí konzultanta případně konstatovat svou nekvalifikovanost pro splnění konkrétního úkolu. Důvěru ve správnost jeho rozhodnutí musí mít justice na základě splnění úvodních kvalifikačních požadavků a díky průběžné kontrole znalcových vědomostí (například kontrolou některých jeho vypracovaných posudků) – viz Dodatek.

2. Na nečinnost znalce není možné usuzovat na základě kvantitativního hodnocení jeho znalecké práce

Na nečinnost znalce není možné usuzovat na základě kvantitativního hodnocení jeho znalecké práce. Znalec je zpravidla aktivní ve svém oboru některou ze svých hlavních prací či zaměstnáním, přičemž znalecká činnost je fruktifikací jeho znalostí, které si udržuje díky svému hlavnímu povolání. Usoudit na ztrátu kontaktu s profesí na základě nízkého počtu zhotovených posudků je proto nanejvýše zkratkovité. Kromě toho rozptyl

pracnosti znaleckých úkolů je obrovský – od jednotek hodin po řadu měsíců. Po případné redukci počtu znalců, zejména odborníků, kteří jsou méně znalecky „používáni“, bude muset justice v budoucnu pro plnění příslušných znaleckých úkolů poměrně náročně hledat odborníky, které bude muset jmenovat ad hoc.

3. Nevidíme smysl v povinném

- pojištění odpovědnosti znalce za škodu způsobenou při výkonu funkce (6. pád). Dle našich zkušeností debaty na toto téma trpí „pověrou“, že jde o
- pojištění odpovědnosti znalce za škodu způsobenou výkonem funkce (7. pád).

Dle našich jednání s pojišťovnami, které předmětný, domněle zajímavý, produkt nabízejí (ČPP a Generalli), kdy jsme nejednali pouze s makléři, nýbrž i zprostředkovaně s likvidátory byla tato uzavřena tak, že pojišťovny plní pouze za škody způsobené PŘI výkonu znalecké funkce. Bude-li tomu v době účinnosti novely zákona skutečně tak, pak se většinou jedná pouze o zákonem umožněné navýšení obrátů soukromým pojišťovacím společností a současně přítěží pro znalce, zejména pro ty, kteří díky své úzké odbornosti, mají nízké obraty ze znalecké činnosti a díky navrhované úpravě budou mít obraty ještě nižší.

4. Nevidíme smysl v zavádění znaleckých kanceláří s jedním znalcem

Takové řešení nerozšiřuje celkovou nabídku znaleckých úkonů. Budou svým způsobem chybět subjekty schopné řešit složité multioborovou nebo multidvětvovou problematiku

5. V oborech Elektronika, ICT, elektrotechnika se nelze opírat o uznávané postupy a standardy

V oborech Elektronika, ICT, elektrotechnika se nelze opírat o uznávané postupy a standardy (zcela vágní formulace, použitá v novele diskutovaného zákona, popisuje něco, co vůbec neexistuje), vyjma ty standardy, které jsou obsaženy v normách, včleněných nějakým způsobem do našeho právního řádu nebo standardy, které jsou vytvořeny pro konkrétní dodávku ve smluvní specifikaci.

6. Vyhlášku, kterou se stanoví seznam oborů a odvětví, doporučujeme přepracovat

II. K jednotlivým paragrafům

K §1 (3) vypustit z první části věty „a případně specializací“

Odůvodnění: Specializace obsahuje velmi volné formulace charakterizující oblast, kterou znalec ovládá nejlépe. To neznámá, že znalec není kvalifikován pro oblast determinovanou oborem a odvětvím. Navíc například v ICT praktický problém zpravidla zasahuje do odvětví velmi zeširoka tak, že zpočátku nejen uživatel budoucího posudku (např. soudce), ale i sám znalec může rozhodnout o své disponovanosti příslušný úkol řešit teprve po úvodní analýze a usoudit na svou schopnost úkol řešit samostatně (nebo s pomocí specialisty – konzultanta) na základě svého profesního svědomí. V důvodové zprávě opatření závaznosti specializace je konstatováno bez řádného odůvodnění. Za pochopení šíře oborů a odvětví, provázanosti se specializací při řešení konkrétních praktických úkolů takové odůvodnění ani nemůže existovat.

K §6 (1) písm. a) číslo 1 v první větě nahradit „1 znalce oprávněného“ formulací „3 znalců oprávněných“ a na konci písmene doplnit „takoví znalci musí být společníky nebo zaměstnanci znalecké kanceláře.“

K §6 (1) písm. b) nahradit větou „hlasovací práva v ní mají pouze znalci“,

K §6 (1) písm. c) nahradit větou „členy statutárních orgánů jsou pouze znalci, (zbytek věty vypustit)

K §6 (2) na závěr doplnit „nebo prostřednictvím jiné znalecké kanceláře.“

Odůvodnění: teprve subjekt, který bude reprezentován větším počtem znalců než jedním může být ve znalecké oblasti přínosem oproti samostatně konajícímu samostatnému znalci. Taková znalecká kancelář bude moci řešit úkoly, které svou povahou přesahují rámec úzce vymezených odvětví a specializací.

K §14 (1) vypustit písmeno b) a písmeno d)

Odůvodnění: k písm. b) - „pomoc“ znalci pro případ zaviněné škody pojištěním považujeme principiálně za škodlivou. Kromě toho jsme nenašli v podmínkách pojišťoven (ČPP a Generalli) pojištění znalce pro případ škody způsobené **výkonem** znalecké činnosti (pouze **při výkonu** znalecké činnosti). Znalec je svéprávná osoba a může se bezpochyby pojistit eventuálně dobrovolně. K písm. d) vyhodnotit nečinnost znalce stanovením minimálního ročního počtu vyhotovených posudků popírá rozdílnost jejich pracností. Nad některými posudky se pracuje několik hodin, nad jinými třeba i půl roku, někdy i déle. Je zcela liché odůvodnění příčinné souvislosti mezi nízkým počtem zhotovených posudků a ztrátou kontaktu s profesí. Ten se přece bude prověřovat jinými mechanismy dle návrhu předmětného zákona.

K §16 (1) písm i) vypustit

Odůvodnění: uvádění data zápisu do seznamu znalců může způsobit různé diskriminace podle doby výkonu funkce.

K §19 (1) písm. b) vypustit „nebo specializaci“

Odůvodnění: obdobné jako k § 1 (3).

K § 22 celý paragraf vypustit.

Odůvodnění: obdobné jako k §14 (1). Navíc pro odborníka, který vzhledem ke své odbornosti a k jiným okolnostem vyhotoví ročně málo posudků a/nebo tyto nejsou výrazně pracné a tak jejich cena není vysoká, může být povinné pojištění likvidační. Když přihlédneme k nízkým sazbám za posudky vyhotovené pro orgány veřejné moci a k hmatatelné četnosti odvolání podaných proti znalečnému některým z účastníků sporu a následným průtahům v jeho proplacení, může leckterý znalec dospět k závěru, že je pro něj znalecká činnost poměrně drahým hobby.

K § 28 (5) navrhuje vypustit

Odůvodnění: obecně uznávané postupy a standardy daného oboru jsou pojmy vágní a de facto neexistující

K § 31 (7) nahradit „stanovených odměn“ upřesněním „odměn určených podle tohoto zákona“

Odůvodnění: takto dojde k zpřesnění toho, že se jedná o odměny dle (2)

K § 34 implementovat kompenzaci znalci za průtah ve vydání usnesení o znalečném a za průtah v provedení úhrady pravomocného usnesení o znalečném

Odůvodnění: nedodržení lhůt pro vydání usnesení o znalečném a v proplacení znalečného orgánem veřejné moci dle pravomocného usnesení je velmi častým jevem. Implementací kompenzace za průtah by došlo k určité harmonizaci ve vztahu mezi orgánem veřejné moci a znalcem s ohledem na možné postihy znalce za nedodržení lhůty pro doručení zhotoveného znaleckého posudku.

K § 35 vypustit odst. (4)

Odůvodnění: činnost či nečinnost znalce nelze vyhodnotit podle kvantity vyhotovených znaleckých posudků pro značný rozptyl jejich náročnosti a tedy i vynaloženého času (od 14 dnů až po ½ nebo ¾ roku na jeden posudek). Je zcela liché odůvodnění příčinné souvislosti mezi nízkým počtem zhotovených posudků a ztrátou kontaktu s profesí. Vyhotovení znaleckých posudků je zpravidla vedlejším produktem činnosti příslušného odborníka a jen málokdy jeho hlavním povoláním. Kontakt s profesí se přece bude prověřovat jinými kontrolními mechanismy dle návrhu předmětného zákona.

K §35 vypustit část věty „a obecně uznávanými postupy a standardy daného oboru a odvětví.“

Odůvodnění: viz k § 28 (5)

K § 39 (1) písm. a) vypustit „nebo případně specializaci“

Odůvodnění: Obdobné jako k §1 (3).

K § 48 vypustit „a specializaci“

Odůvodnění: obdobné jako k §1 (3)

K příloze č. 1 – Seznam znaleckých oborů

Nezbytné zavést obor Kybernetika (nebo srozumitelněji a praktičtěji ICT)

Nezbytné zavést obor Patenty a vynálezy

Dále v seznamu oborů zrušit:

Elektronická komunikace patří do kybernetiky - přesunout

Kybernetická bezpečnost patří do kybernetiky - přesunout

Informační a komunikační technologie patří do kybernetiky - přesunout

K příloze č. 2 – Seznam příslušných krajských soudů

Upravit dle úprav v příloze č. 1

Jsme toho názoru, že riziko snížení počtu znalců zejména díky povinnému pojištění a formalizované závaznosti specializací s rizikem sankce za příslušný přestupek, které sám předkladatel připouští, významně zkomplikuje práci justice, protože pro soudy nebude jednoduché vyhledávat odborníky, které by museli nejspíše jmenovat pro příslušné kauzy ad hoc. U těchto odborníků by sice mohla být zaručena odborná dispozice pro zvládnutí úkolu, nicméně nelze od nich očekávat znaleckou erudici ve smyslu formálního zpracování posudku i odpovídajícího osobního jednání u soudu.

K vyhlášce k provedení zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech

Nelze souhlasit s tím, aby bylo podzákoným předpisem nařizováno pojištění znalce a v popisu příslušné její části zcela nezodpovědně uvádět pojistné, které bude výsledkem kalkulací soukromých pojišťovacích subjektů a které předkladatel nebude moci ovlivnit.

K vyhlášce, kterou se stanoví seznam znaleckých odvětví jednotlivých znaleckých oborů, výčet oborů a odvětví, pro které je nutné doložit získání jiného osvědčení o odborné způsobilosti a výčet oborů a odvětví, pro které je nutno doložit osvědčení vydané profesní komorou

K příloze č. 1

1. Z oboru Archivnictví a spisová služba vypustit

- 1.1. Důvěryhodná datová úložiště
- 1.2. Elektronické systémy spisových služeb

2. V oboru Ekonomika

- 2.1. Sloučit Oceňování nehmotného majetku – práva související s právem autorským, zvláštní právo pořizovatele databáze a software a Oceňování nehmotného majetku – průmyslová práva a některých majetkových práv souvisejících s právem autorským, zvláštní právo pořizovatele databáze a software

- 2.2. Implementovat Oceňování movitých věcí – zařízení ICT (SW a HW)

3. Obor Elektronické komunikace a poštovní služby přejmenovat na Poštovní služby a vypustit z něj

- 3.1. Elektronické komunikace

4. V oboru Informační a komunikační technologie (ICT) zrušit všechna odvětví a ponechat pouze odvětví

- 4.1. Osobní počítače a periferie (SW a HW)
- 4.2. Informační systémy (SW a HW)

5. Obor Kybernetická bezpečnost se všemi jeho odvětvími zrušit

6. V oboru Ochrana, obrana a bezpečnost vypustit odvětví

- 6.1. Elektrotechnika
- 6.2. Kybernetika

7. V oboru Stavebnictví vypustit odvětví

- 7.1. Elektrotechnická zařízení v budově

8. V oboru Patenty a vynálezy zavést odvětví

- 8.1. Posouzení technických vlastností věcí z hlediska patentového a vynálezeckého

K příloze č. 2 – nelze připomínkovat, protože tato chybí.

Dodatek

Příklady z praxe dokumentující problematičnost atomizace oborů v praxi

Příklad I.

Sporné jevy v jedné dodávce systému tzv. digitální (chytré) domácnosti, kde se komplety zpravidla skládají z počítače/ů (software, hardware), modulů drátových i bezdrátových přenosů dat, elektronických přístrojů a systémů ochrany bude muset **posuzovat tým 4 znalců**

- Obor Informační a komunikační technologie – odvětví Digitální komunikace
- Obor Informační a komunikační technologie – odvětví Osobní počítače a periférie
- Obor Informační a komunikační technologie – odvětví Správa serverů a síťové služby
- Obor Elektronika a elektrotechnika – odvětví Elektronika

Příklad II.

Sporné jevy v jedné dodávce elektrické lokomotivy, jejíž řídicí část se skládá jak z elektroniky, tak řídicího počítačového systému a systému datového přenosu, to vše ve vrstvě hardwarové i softwarové. Jevy bude muset **posuzovat skupina 3 (4) znalců**

- Obor Kybernetická bezpečnost – odvětví Automatizační a výpočetní technika (přesto, že součástí problému není kybernetická bezpečnost, nýbrž „pouze“ automatizace a výpočetní technika)
- Obor Informační a komunikační technologie – odvětví Digitální komunikace
- Obor Elektronika a elektrotechnika – odvětví Elektronika

V daném případě se může zcela přirozeným způsobem přidat problém z odvětví elektrotechniky, tedy potřeba znalce

- Obor Elektronika a elektrotechnika – odvětví Elektrotechnika

Příklad III.

1. Úkolem znalce je určit příčinu úspěšně provedeného neoprávněného vniknutí osoby do objektu, který je hlídán, zda lze vyloučit duplikaci přiložené předmětné elektronické čipové karty Povolení vstupu do objektů XXX, vedenou na jméno JJJ, označenou jako číslo průkazu č. NNN.
2. Je znalci znám případ prolomení příslušného ochranného systému?

Ke splnění úkolu je nutné znát

- A. Typy a funkce čipových karet, včetně znalosti jejich testování a včetně vybavení speciálními testovacími a simulačními nástroji
- B. Stavbu a typy ústřední přístupového systému
- C. a orientovat se v celém Přístupovém systému ke kontrole a ochraně vstupu do objektu, včetně příslušných záložních systémů
- D. znát funkci SQL databáze, včetně bezpečnostních rizik
- E. bezpečnostní rizika komunikace mezi čtečkou a ústřednou (odposlechy)

Dle navrhované vyhlášky o oborech by musely být části úkolu znalci řešeny takto

- Ad A., B. a E - obor Informační a komunikační technologie – odvětví Digitální komunikace
- Ad C. obor Informační a komunikační technologie – odvětví Informační systémy
- Ad A. a D. obor Ochrana, obrana a bezpečnost – odvětví Kybernetika,

tedy 4 znalci

Poznámka: I kdyby se prováděl výběr znalce oboru Kybernetická bezpečnost, nebylo by řešení „pokryto“ jediným jeho odvětvím (byla by zapotřebí současně 3 odvětví

- *Digitální síť,*
- *Výpočetní technika,*
- *Kybernetická bezpečnost nebo Technická kybernetika a senzorka)*